

Landelijke Adviescommissie Plaatsing
Longstay Forensische Zorg
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Jaarverslag 2017

Jaarverslag 2017

Landelijke Adviescommissie
Plaatsing Longstay Forensische Zorg

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1 Kerntaak	6
1.1 Inleiding	7
1.2 Aantal aanvragen	8
1.3 Nieuwe aanvragen	8
1.4 Herbeoordelingen	9
1.5 Verzoeken tot opheffing	10
1.6 Adviezen beveiligingsniveau	10
1.7 Aanhoudingen	10
1.8 Beslissingen namens de minister	11
1.9 Doorlooptijden	11
Hoofdstuk 2 Overige activiteiten	12
2.1 Studiereis	13
2.2 Overleg ketenpartners	13
Bijlage	14
Samenstelling Landelijke Adviescommissie Plaatsing Longstay Forensische Zorg	15

Inleiding

De Landelijke Adviescommissie Plaatsing Longstay Forensische Zorg (verder: LAP) toetst alle door de Forensisch Psychiatrische Centra ingediende aanvragen voor plaatsing, voortzetting of beëindiging van plaatsing van ter beschikking gestelden in een longstay voorziening. De LAP brengt hierover advies uit aan de minister van Justitie en Veiligheid.

De LAP heeft de volgende doelstelling:

‘De LAP stelt zich ten doel een onafhankelijke inhoudelijke toets van alle longstay plaatsingen te waarborgen en daarover een gedegen advies uit te brengen aan de minister. De advisering geschiedt op basis van het Beleidskader Longstay Forensische Zorg.’ Deze doelstelling is geformuleerd naar aanleiding van het Besluit van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 15 april 2012, houdende de instelling van de Landelijke Adviescommissie Plaatsing Longstay Forensische Zorg (verder: het Besluit).

De LAP bestaat inclusief de voorzitter uit twee juristen, drie forensisch psychiaters en drie forensisch psychologen en wordt ondersteund door een onafhankelijk bureau.

In artikel 11 van het Besluit is bepaald dat de voorzitter van het college elk jaar vóór 1 maart een jaarverslag uitbrengt naar aanleiding van de werkzaamheden van het voorafgaande jaar. In het voorliggende jaarverslag is informatie opgenomen over de aantallen en soorten adviezen die de LAP in 2017 heeft uitgebracht, waaronder een beknopte samenvatting van de belangrijkste overwegingen die aan deze adviezen ten grondslag hebben gelegen. Tevens worden de overige activiteiten van de LAP kort toegelicht.

Hoofdstuk 1

Kerntaak

1.1 Inleiding

De LAP heeft op grond van artikel 3 van het Besluit tot taak de minister van Veiligheid en Justitie te adviseren over de afdoening van aanvragen tot plaatsing of beëindiging van plaatsing van ter beschikking gestelden in een longstay voorziening. Tevens adviseert de LAP de minister elke drie jaar over de voortzetting van de plaatsing.

Bij een aanvraag tot longstay plaatsing beoordeelt de LAP of de eindverantwoordelijke behandelaar naar geldend psychiatrisch inzicht in alle redelijkheid tot de vaststelling heeft kunnen komen dat een voortzetting van op verandering gerichte behandeling thans niet langer zinvol is dan wel doorstroming naar een instelling binnen de GGZ of soortgelijke instelling niet mogelijk is. Indien deze mogelijkheden niet aanwezig worden geacht, dan adviseert de LAP tot longstay plaatsing.

Op grond van het Beleidskader Longstay Forensische Zorg beoordeelt de LAP vervolgens elke drie jaar of voortzetting van de longstay status nog gerechtvaardigd is.

Door nieuwe medische ontwikkelingen en behandelmethoden of een wijziging in het behandelperspectief of ziekte-inzicht, kan terugplaatsing naar een reguliere behandelafdeling en op den duur resocialisatie mogelijk zijn.

Tevens onderzoekt de adviescommissie of de longstay status om een andere reden dient te worden beëindigd, in het bijzonder in verband met de mogelijkheid van plaatsing in een GGZ voorziening.

Deze toets vindt in beginsel plaats op grond van uitvoerig dossieronderzoek. Voorwaarde hierbij is dat er een recente (niet ouder dan één jaar) onafhankelijke multidisciplinaire rapportage beschikbaar is, waarvoor de rapporteurs de longstay-gestelde hebben bezocht. Zodra het dossier compleet is, legt de Divisie Individuele Zaken van de Dienst Justitiële Inrichtingen (verder: DJI) de aanvraag voor advies voor aan de LAP.

Voorafgaand aan behandeling van de aanvraag binnen de LAP wordt de advocaat van de patiënt in staat gesteld om schriftelijk opmerkingen in te dienen en wordt de kliniek in de gelegenheid gesteld om te reageren op de bevindingen van de externe rapporteurs.

Overeenkomstig artikel 6 van het Besluit behandelt de LAP de aanvragen in subcommissies. De LAP is onderverdeeld in commissies die wisselen van samenstelling. In elke commissie zitten twee gedragsdeskundigen, te weten een psychiater en een psycholoog.

De commissievergaderingen worden voorgezeten door één van de juristen en worden genoteerd door de secretaris van de commissie of diens plaatsvervanger. Tijdens de vergaderingen worden de adviezen vastgesteld.

Er vinden per maand gemiddeld één à twee commissievergaderingen plaats.

Per commissievergadering worden in de regel maximaal vijf aanvragen behandeld als het gaat om herbeoordelingen. De commissievergaderingen vinden plaats op locatie, namelijk in de FPC's waar de longstay-gestelden verblijven dan wel de kliniek waar de patiënt voor wie longstay plaatsing is aangevraagd, verblijft. Een voorwaarde op grond van het Beleidskader Longstay Forensische Zorg is dat de beoordelaar (= de LAP) niet alleen het volledige dossier toetst, maar de patiënt ook heeft gezien. Alvorens de commissie de nieuwe aanvragen en periodieke herbeoordelingen derhalve bespreekt en van advies voorziet, worden de longstay-gestelden en patiënten voor wie longstay plaatsing is aangevraagd, gezien om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen. Dit betreft nadrukkelijk geen onderzoek van de patiënt zoals de kliniek en de externe rapporteurs verrichten, maar de betrokken patiënt wordt in de gelegenheid gesteld om te reageren op de adviezen van de kliniek en de rapporteurs.

Na afloop van de vergadering worden de adviezen aan de minister opgesteld en verzonden naar de Divisie Individuele Zaken van DJI, waar namens de minister een beslissing wordt genomen op de aanvraag.

1.2 Aantal aanvragen

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2017 heeft de LAP in totaal 47 aanvragen behandeld. Dit betrof:

- 10 nieuwe aanvragen tot longstay plaatsing
- 34 periodieke en tussentijdse herbeoordelingen van de longstay plaatsing
- 1 verzoek tot opheffing
- 2 adviezen inzake het individuele beveiligingsniveau

1.3 Nieuwe aanvragen

Ten aanzien van de 10 nieuwe aanvragen heeft de LAP in 6 zaken aan de minister geadviseerd om de longstay plaatsing toe te wijzen en in 2 zaken om de longstay plaatsing af te wijzen. In 2 zaken heeft de LAP de aanvraag aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie en was deze informatie op 31 december 2017 nog niet binnen.

Advies LAP	Aantal
Toewijzen	6
Afwijzen	2 (na aanhouding)
Lopende aanhouding	2
Totaal	10

Ten aanzien van nieuwe aanvragen tot longstay plaatsing dient de LAP de vraag te beantwoorden of de eindverantwoordelijke behandelaar naar geldend psychiatrisch inzicht in alle redelijkheid tot de vaststelling heeft kunnen komen dat een voortzetting van op verandering gerichte behandeling thans niet langer zinvol is dan wel doorstroming naar een instelling binnen de GGZ of soortgelijke instelling niet mogelijk is, zodat moet worden overgegaan tot op stabiliteit en op kwaliteit van leven gerichte zorg in het kader van de terbeschikkingstelling met last tot verpleging.

De redenen voor de twee adviezen tot afwijzing (na aanhouding) van de aanvragen voor longstay plaatsing in voornoemde zaken waren gelegen in het volgende:

- In een zaak bleek noch uit de aanvraag, noch uit de aanvullende informatie van de kliniek of mogelijke plaatsing van de betrokken patiënt in een longcare voorziening (zoals De Voorde) was onderzocht. De kliniek stelde enkel dat een voorziening als De Voorde niet de benodigde zorg en beveiliging zou kunnen bieden, zonder dat bleek dat hierover contact is geweest met dergelijke longcare voorzieningen en de mogelijkheden voor plaatsing aldaar zijn onderzocht. De kliniek was voorts niet inhoudelijk ingegaan op de vraag van de LAP hoe de mate van stabilisatie, het ontbreken van incidenten, het vervallen van de EVBG status van betrokkene en het verschil in inzicht qua diagnostiek tussen de kliniek en de externe psychiater mogelijk gevolgen hadden voor de verwachtingen ten aanzien van het benodigde risicomanagement (in een vervolgvoorziening).
- In een zaak bleek de betrokken patiënt lopende de longstay procedure te zijn overgeplaatst naar een andere kliniek, waar mogelijkheden werden gezien voor een nieuwe behandelopgave. Gelet op de behandelmogelijkheden die de nieuwe kliniek voor betrokkene zag en de omstandigheid dat de betrokken patiënt reeds deelnam aan bepaalde behandelonderdelen, was de LAP van oordeel dat naar geldend psychiatrisch inzicht niet in alle redelijkheid tot de vaststelling kon worden gekomen dat een voortzetting van op verandering gerichte behandeling thans niet langer zinvol was.

In beide zaken waarin de LAP heeft geadviseerd om de longstay aanvraag af te wijzen, was dit advies contrair aan de adviezen van de externe rapporteurs.

1.4 Herbeoordelingen

Op grond van het Beleidskader Longstay Forensische Zorg 2009 dient door middel van een periodieke toets driejaarlijks door de LAP te worden beoordeeld of voortzetting van de longstay status nog gerechtvaardigd is. Daarnaast kan de LAP in haar advies verzoeken om een tussentijdse herbeoordeling van de longstay status, indien de LAP aanleiding ziet om binnen een bepaalde periode (van doorgaans een jaar) de mogelijkheden van behandeling of uitplaatsing te onderzoeken dan wel de betrokken patiënt hiervoor te motiveren en bij succesvol verloop te kijken of er perspectief ontstaat op behandeling of overplaatsing naar een andere voorziening.

Ten aanzien van de 34 periodieke en tussentijdse herbeoordelingen heeft de LAP in 23 zaken aan de minister geadviseerd om de longstay plaatsing voort te zetten en in 5 zaken om de longstay plaatsing op te heffen. De overige 6 aanvragen heeft de LAP aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie. Deze informatie was nog niet binnen op 31 december 2017.

De LAP heeft in voornoemde periode tevens advies uitgebracht ten aanzien van een periodieke herbeoordeling, die in 2015 was aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie. In deze zaak heeft de LAP geadviseerd om de longstay plaatsing op te heffen.

Advies LAP	Aantal
Voortzetten	23
Opheffen	6 (3 na aanhouding)
Lopende aanhouding	6
Totaal	35

In de zes zaken waarin de LAP heeft geadviseerd om de longstay status op te heffen, kwam de LAP op grond van de volgende redenen tot haar oordeel:

- In een zaak heeft de LAP op verzoek van de minister op basis van nieuwe informatie nogmaals gekeken naar een eerder advies van 17 februari 2015 tot opheffing van de longstay status. De LAP zag in de nieuwe informatie en het inmiddels plaatsgevonden incident geen reden om terug te komen op het eerder gegeven advies. De Voorde bleek betrokkene te hebben geaccepteerd voor opname, waarmee het noodzakelijke beveiligingsniveau en niveau van zorg ook buiten de longstay kon worden geboden.
- In een zaak stelde de LAP vast dat de betrokken patiënt een positieve ontwikkeling had doorgemaakt en dat er perspectief was ontstaan voor een zeer geleidelijk verlopend resocialisatietraject. De LAP was het met de kliniek eens dat een plaatsing van een jaar op een op betrokkenes problematiek en prognose toegesneden afdeling aangewezen was om te kijken of betrokkene de positieve ontwikkeling kan vasthouden en er uitstroommogelijkheden ontstaan. De LAP adviseerde de longstay status op te heffen ten behoeve van plaatsing van betrokkene op de longcare-resocialisatieafdeling van de Pompestichting in Nijmegen (of een soortgelijke instelling).
- In een zaak bleek na aanhouding van de aanvraag met als doel om de mogelijkheid van uitplaatsing naar Trajectum te onderzoeken, dat er mogelijkheden werden gezien om betrokkene daar op te nemen. Het advies was niet om tot behandeling over te gaan, maar om de betrokken patiënt via een rustige opbouw in het resocialisatieproces toe te leiden naar de VG-zorg.
- In twee zaken bleek na aanhouding van de aanvraag met als doel om de mogelijkheid van uitplaatsing naar De Voorde te onderzoeken, dat er mogelijkheden werden gezien om de betrokken patiënten daar op te nemen.
- In een zaak ondersteunde de LAP het plan van de externe rapporteurs om zo spoedig mogelijk te starten met begeleid verlof en de betrokken patiënt vervolgens over te plaatsen naar de longcare- resocialisatieafdeling van de Pompestichting in Nijmegen

(of een soortgelijke instelling). Hetgeen door de rapporteurs was aangevoerd en onderbouwd, was naar het oordeel van de commissie onvoldoende weersproken door de kliniek. Zoals gesteld door de rapporteurs leek de kliniek zich met name te baseren op historische gegevens en de terughoudendheid van de kliniek op basis van het huidige functioneren van betrokkene was naar het oordeel van de LAP onvoldoende onderbouwd.

In vijf van de zes zaken waarin de LAP heeft geadviseerd om de longstay status op te heffen, was dit contrair aan het advies van de kliniek om de longstay plaatsing te continueren. In één van de voormelde zaken was het advies van de LAP contrair aan zowel het advies van de kliniek als het advies van de externe rapporteurs. In twee zaken was er geen advies van externe rapporteurs aanwezig, omdat in één geval sprake was van een tussentijdse herbeoordeling door de LAP (welke alleen plaatsvindt op basis van informatie van de kliniek) en in één geval had de betrokken patiënt zijn medewerking aan extern onderzoek geweigerd.

1.5 Verzoeken tot opheffing

Ten aanzien van het verzoek tot opheffing heeft de LAP geadviseerd om, conform het advies van de kliniek, de longstay plaatsing op te heffen.

Advies LAP	Aantal
Toewijzen	1
Totaal	1

1.6 Adviezen beveiligingsniveau

Ten aanzien van de 2 aanvragen om het individuele beveiligingsniveau in de zin van de Verlofregeling te wijzigen, heeft de LAP in beide zaken het advies van de kliniek gevolgd en geadviseerd om het beveiligingsniveau als laag vast te stellen.

1.7 Aanhoudingen

In totaal heeft de LAP in 2017 dertien aanvragen aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie.

Gelet op het grote aantal aanhoudingen door de LAP in het afgelopen jaar, zijn de redenen van de aanhoudingen hieronder in kaart gebracht. De LAP heeft in deze zaken verzocht om de volgende aanvullende informatie:

- Onderzoek naar mogelijke plaatsing bij een instelling als De Voorde, Transfore of een soortgelijke instelling waar het noodzakelijke niveau van zorg en beveiliging geboden kan worden. (3 zaken)
- Onderzoek naar mogelijke plaatsing bij Trajectum of een soortgelijke instelling, al dan niet middels een proefplaatsing. (3 zaken)
- Onderzoek naar mogelijke plaatsing bij Huize Padua of een soortgelijke instelling en onder welke voorwaarden dit zou kunnen plaatsvinden, al dan niet middels een proefplaatsing.
- Onderzoek naar de mogelijkheden van uitstroom naar een longcare voorziening, zoals afdeling De Pelmolten, Pluryn of een soortgelijke instelling.
- Nadere informatie van de kliniek over de relatie van de betrokken patiënt, de verwerking hiervan in de behandeling en de gevolgen hiervan voor de seksualiteitsbeleving.
- Observatie in het Pieter Baan Centrum.

- Nadere informatie van de nieuwe kliniek waar betrokkene lopende de longstay procedure is geplaatst over eventuele behandelmogelijkheden, gelet op de gestarte behandelmodules en recente positieve ontwikkelingen.
- Nadere informatie van de externe rapporteurs.
- Nadere informatie van De Voorde, die betrokkene wel wil opnemen maar twijfels heeft over de vraag of de kwaliteit van leven hiermee zal worden verhoogd.

In vijf van de dertien bovengenoemde zaken zag de LAP mede in de adviezen van de externe rapporteurs redenen om de aanvraag aan te houden voor nadere informatie. In de overige acht zaken zag de LAP, ondanks andersluidende adviezen van de kliniek en de rapporteurs, reden voor nader onderzoek.

1.8 Beslissingen namens de minister

Op grond van artikel 8, derde lid van het Besluit kan de minister in zijn beslissing gemotiveerd afwijken van het advies van de LAP.

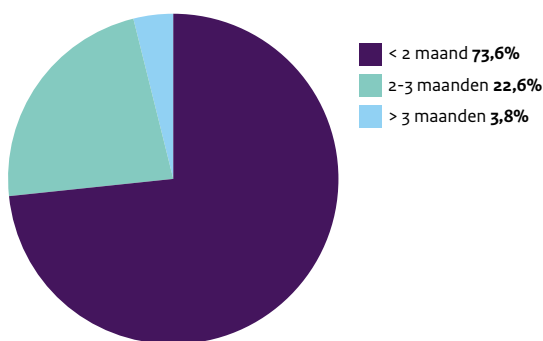
In 2017 heeft de LAP geen contraire beslissingen ontvangen namens de minister.

1.9 Doorlooptijden

De LAP streeft ernaar om binnen drie maanden na ontvangst van een aanvraag een advies te zenden aan de minister. Voor het vaststellen van de doorlooptijd geldt als begin de datum van binnenkomst van de aanvraag bij de LAP en als einde de datum waarop het advies aan de minister wordt verzonden.

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2017 zijn bijna alle aanvragen binnen een termijn van drie maanden afgehandeld, waarvan de meeste binnen twee maanden.

De cijfers zien er in een schema als volgt uit:

In de twee zaken waar de termijn van drie maanden niet is gehaald, betreft de overschrijding van de termijn slechts enkele dagen.

Hoofdstuk 2

Overige activiteiten

2.1 Studiereis

Van 10 tot en met 12 oktober 2017 heeft de LAP voor haar leden een studiereis naar België georganiseerd om te onderzoeken hoe daar wordt omgegaan met het soort patiënten dat in Nederland op een longstay afdeling verblijft. Er is een bezoek gebracht aan de FPC in Gent en aan het Universitair Psychiatrisch Centrum te Bierbeek, meer specifiek de in april 2016 opgestarte afdeling Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg. De LAP leden waren onder de indruk van de betrokkenheid, bevlogenheid en gastvrijheid van de medewerkers van de bezochte instellingen en hebben de reis als zeer informatief ervaren.

Tijdens deze reis is met oude en nieuwe leden eveneens aandacht besteed aan een evaluatie van de werkzaamheden van de LAP in de afgelopen jaren en zijn mogelijke verbeteringen in de longstay procedure in de toekomst besproken. Hier zijn een aantal actiepunten uit naar voren gekomen, die in 2018 verder worden opgepakt.

2.2 Overleg ketenpartners

Er wordt continue geïnvesteerd in overleg met en het afstemmen van het werkproces met de Divisie Individuele Zaken van DJI en de FPC's. Voorts vindt er periodiek overleg plaats met de FPC's, de Directie Forensische Zorg, de Divisie Individuele Zaken en de Directie Sanctietoepassing en Jeugd over mogelijke knelpunten in beleid en procedures.

Beleidskader

Op 22 april 2015 is het concept van het nieuwe beleidskader Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg door de Directie Forensische Zorg van DJI voor advies voorgelegd aan de LAP. De LAP heeft hierop gereageerd middels een schrijven van 3 juni 2015. Op 6 april 2016 heeft de LAP vervolgens het aangepaste beleidskader ontvangen, dat voor advies aan de RSJ is voorgelegd. Het nieuwe concept beleidskader leidde bij de LAP nog tot enkele zorgen. Een aantal wijzigingsverzoeken is gedaan, die bij schrijven van 21 juli 2016 naar de Directie Forensische Zorg zijn verzonden. Het nieuwe beleidskader zou in werking treden op 1 januari 2017, maar ten tijde van dit jaarverslag was inwerkingtreding tot nader order uitgesteld. De verwachting is nu dat het in werking zal treden op 1 april 2018, waarna de periodieke herbeoordelingstermijn door de LAP zal worden gewijzigd van drie naar twee jaar zodat kan worden aangesloten bij de verlengingsprocedure bij de rechtbank.

Slotopmerking

De zittingstermijn van de leden van de LAP is beperkt tot twee maal drie jaar. Voor zeven van de acht zittende leden eindigt de tweede termijn op 10 mei 2018. Ten einde de continuïteit te waarborgen zijn in 2017 drie leden teruggetreden en drie nieuwe leden benoemd, terwijl voor de overige vier leden de tweede termijn op 10 mei 2018 eindigt. De commissie is thans op zoek naar kandidaten voor hun opvolging. Aan de vervanging en wijze van vervanging van de voorzitter is aandacht besteed in een brief aan het ministerie.

Bijlage

Samenstelling Landelijke Adviescommissie Plaatsing Longstay Forensische Zorg

Voorzitter:

Mr J.A.W. Lensing

Vice-voorzitter:

Mr I.E. de Vries

Gedragdeskundigen:

Dr Th.A.M. Deenen

Drs K.M. ten Brinck

Drs A.J. de Groot

Drs H.W. Kuperus

Drs M.R. Weeda

Drs D. van der Meer

Secretaris:

Mr H.G. Leentvaar-Loohuis

Contactgegevens:

Telefoonnummer secretariaat: 0880-71 39 00

E-mailadres: LAP@avt.minjus.nl

Website: www.landelijkadviescommissieplaatsing.nl

Colofon

Dit jaarplan is een uitgave van:

Landelijke Adviescommissie Plaatsing Longstay Forensische Zorg
Postbus 24019 | 3502 MA Utrecht
T 0880 71 39 00 | LAP@avt.minjus.nl
www.landelijkeadviescommissieplaatsing.nl

Januari 2018 | Publicatie-nr. 110881